

Ν. Ε. ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ

ΔΑΝΙΗΛ ΚΟΥΦΑΚΗ, «ΜΕΓΑΛΥΝΑΡΙΑ»
ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΑΥΤΩΣΗ ΤΟΥ ΑΡΚΑΔΙΟΥ.
ΕΝΑ ΠΑΡΑΪΜΝΟΓΡΑΦΙΚΟ ΕΡΓΟ.

Ἡ ὀλοκαύτωση τοῦ Ἀρκαδίου τό Νοέμβριο τοῦ 1866 πού συνεκλόνησε τό Πανελλήνιο καί ἔκανε μεγάλη αἴσθηση στήν Εὐρώπη, εἶναι ἓνα θέμα τό ὅποιο, περισσότερο ἀπό ὅποιοδήποτε ἄλλο, συνεκίνησε τή Μούσα τῆς ποίησης προσφέροντας ἓνα πλῆθος ἔργων στή νεοελληνική λογοτεχνία, ἀπό τίς ρίμες τῶν ἀνωνύμων μέχρι τό «Ἠφαίστειο» τοῦ μεγάλου τέκνου τοῦ Ρεθέμνου Π. Πρεβελάκη.

Καί ἡ ἄλλη, ὅμως, ἐκείνη Μούσα, ἡ πάντα ταγμένη στή δοξολογία τοῦ Θεοῦ καί τῆ λατρεία τῶν ἁγίων, δέν ἔμεινε ἀσυγκίνητη ἀπό τό ξεχωριστό γεγονός, ἀλλά ἔπραξε ὅπως σέ ἄλλες ἀνάλογες περιπτώσεις, κατά τίς ὁποῖες τά μαρτύρια καί τό θάνατο ἐκείνων πού, στή μακραίωνη δουλεία τοῦ Γένους στόν Ὀθωμανό, μέ ἥρωισμό προέβαλαν τήν ἀντίστασή τους στόν κατακτητή, τά εἶδε μέ τό ἴδιο μάτι καί τοὺς τίμησε ὡς μάρτυρες, πρωτοῦ ἀκόμη ἢ Ἐκκλησία προβεῖ στήν ἐπίσημη ἁγιοποίησή τους¹.

Αὐτή ἡ σύζευξη ἥρωα καί μάρτυρα σέ ἔργα τῆς Ὑμνογραφίας παρουσιάζει ἓνα ιδιαίτερο ἐνδιαφέρον, ὄχι μόνο γιατί καταγράφονται μαρτυρίες ἀπό ἀμιγῶς ἱστορική ἄποψη, ἀλλά καί γιά τό γεγονός, ὅτι αὐτά καθεαυτά τά ἔργα, ἀπό πλευρᾶς λογοτεχνικῆς, παρουσιάζουν μίαν ἰδιαιτερότητα, ὅπως ἀκριδῶς εἶναι καί στήν περίπτωση τοῦ παρόντος θέματος.

Τό ἔργο πού παρουσιάζεται ἐδῶ εἶναι ἓνα ποίημα τοῦ Δανιήλ Κουφάκη, προηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου Πρέβελη, ὅπως ἄλλωστε σημειώνεται στήν ἀρχή τοῦ ἔργου, καί εἶναι καταγεγραμμένο στόν 16ο τόμο τοῦ Ἀρχείου τοῦ Παύλου Βλαστοῦ πού βρῖσκεται στό Ἱστορικό Ἀρχεῖο Κρήτης στά Χανιά².

1. Θ. Δετοράκης. “Ὁ Κρητικός νεομάρτυρας Μάρκος Κυριακόπουλος καί ἡ ἀνέκδοτη ἀκολουθία του”, *Πεπραγμένα τοῦ Δ' Διεθνoῦς Κρητολ. Συνεδρίου*, τ. 6', σελ. 67-87 καί εἰδικά σελ. 67. Βλ. καί γενικότερα Κ. Ἀμαντος, “Νεομάρτυρες”, ΕΕΦΣΠΑ τ. Δ' (1953-1954) σελ. 161-167 ὅπου καί ἡ σχετική βιβλιογραφία καί Στ. Παπαδόπουλος, “Ὁἱ νεομάρτυρες καί τό δοῦλον γένος”, Ἀθήναι 1974.

2. Ἀρχεῖο Παύλου Βλαστοῦ τ. 16 Λαϊκά ἄσματα τ. Γ', σ. 23-25. Γιά τήν εὐγενική παραχώ-

